

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ

**ВИХІДНІ ДАНІ І МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО
РОЗРАХУНКОВОГО ЗАВДАННЯ
«АНАЛІЗ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА»**

*для студентів освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів
галузі знань 0305 Економіка і підприємництво
напряму підготовки 6.030508 Фінанси і кредит*

Дніпропетровськ
2013

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра економічного аналізу та фінансів

ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ

**ВИХІДНІ ДАНІ І МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО
РОЗРАХУНКОВОГО ЗАВДАННЯ
«АНАЛІЗ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА»**

*для студентів освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів
галузі знань 0305 Економіка і підприємництво
напряму підготовки 6.030508 Фінанси і кредит*

Дніпропетровськ
НГУ
2013

Економічний аналіз. Вихідні дані і методичні рекомендації з виконання індивідуальних розрахункових завдань для студентів освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво» за всіма напрямками підготовки – Автор:Л.Г. Соляник. – Д.: Національний гірничий університет, 2013. – 25 с.

Автор: Л.Г. Соляник, канд. екон. наук, проф.

Затверджено до видання методичною комісією галузі знань 0305 Економіка і підприємництво (протокол № 1 від 18.03.2013).

Подано методичні рекомендації до розв'язку типових навчальних задач з аналізу економічних показників, що характеризують функціонування підприємств за умов ринкової економіки, описання тенденцій та закономірностей їхнього розвитку за допомогою економіко-математичних моделей, виявлення та оцінку впливу окремих факторів на явище чи досліджувальний процес, складання обґрунтованого висновку й прогнозу подальшого розвитку досліджуваного підприємства. Наведено критерії оцінювання виконання контрольної роботи.

Орієнтовано на активізацію виконавчого етапу навчальної практичної діяльності студентів.

Призначено для організації самостійної роботи студентів галузі знань 0305 Економіка і підприємництво за всіма напрямками підготовки під час виконання контрольної роботи та підготовки до екзамену при вивченні дисципліни «Економічний аналіз».

Відповідальна за випуск завідувач кафедри економічного аналізу і фінансів д-р. екон. наук, проф. О.С. Галушко.

ЗМІСТ

1. Мета виконання індивідуального завдання	4
2. Структура індивідуального завдання	4
3. Організація виконання	5
4. Питання для підготовки	6
5. Список рекомендованої літератури	8
6. Вимоги до оформлення	9
7. Оцінювання виконання індивідуального завдання	10
8. Вихідні дані	11

1. МЕТА ВИКОНАННЯ РОЗРАХУНКОВИХ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Розрахункове завдання виконується студентами самостійно і є формою контролю засвоєння й осмислення ними теоретичного матеріалу з лекційного модуля та оволодіння практичними навичками з економічного аналізу у межах практичного модуля з дисципліни.

Метою виконання розрахункових індивідуальних завдань є опанування методики економічного аналізу результатів фінансово-господарської діяльності підприємств в умовах ринкової економіки.

Основні задачі виконання індивідуального розрахункового завдання:

- закріплення, поглиблення та узагальнення теоретичних знань щодо системного оцінювання діяльності підприємств в умовах ринкової економіки, виявлення внутрішніх резервів підвищення ефективності використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.
- оволодіння студентами сучасними методиками економічного аналізу із застосуванням математичних та статистичних прийомів і методів;
- формування у студентів аналітичного мислення та практичних навичок використання аналітичних інструментів для обґрунтування управлінських рішень, оцінювання діяльності підприємства, мобілізації резервів підвищення ефективності виробництва та забезпечення економічної безпеки підприємств.

Виконання розрахункового завдання покликане допомогти студентам поєднати теоретичні знання і практичні навички в опануванні основних тем курсу.

2. СТРУКТУРА ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ

Індивідуальне розрахункове завдання (ІРЗ) може мати свої відмінні особливості, які виходять із своєрідності об'єкту дослідження (підприємства), наявності та повноти джерел інформації. (за умови виконання завдань на основі даних конкретних функціонуючих підприємств). Разом з тим вона складається за єдиною схемою за наведеними методичними вказівками. При цьому вимоги уніфікації стосуються не змісту, а складових частин ІРЗ :

1. Титульна сторінка
2. Зміст
3. Вступ
4. Основна частина.

АНАЛІЗ І ОЦІНКА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

- 4.1 Аналіз виконання виробничої програми
- 4.2 Аналіз виконання плану реалізації продукції
- 4.3 Аналіз ефективності використання трудових ресурсів
- 4.4 Аналіз ефективності використання основних виробничих фондів
- 4.5 Аналіз показників ефективності використання матеріалів
- 4.6 Аналіз собівартість продукції
- 4.7 Аналіз виконання плану прибутку і рентабельності на підприємстві.

5. Висновки і пропозиції щодо ефективного використання виявлених резервів зростання обсягів виробництва і реалізації продукції на підприємстві.

6. Бібліографічний опис.

7. Додатки.

Титульний аркуш. Зразок титульного аркуша розрахункового індивідуального завдання подано в Додатку Б.

Постанова задачі. Подається у форматі "дано-визначити- проаналізувати – зробити висновки" відповідно до одержаного завдання.

Зміст складають за кожним завданням.

Вступ

Обґрунтовується актуальність досліджень, формулюється мета виконання завдання, предмет і об'єкт досліджень, розкривається структура завдання.

Основна частина

Розрахункове індивідуальне завдання не поділяється на розділи. Вирішення завдання відбувається в межах одного структурного елементу роботи у формі наскрізної задачі, яка включає 7 завдань (виділених в окремі пункти) з аналізу економічних і фінансових показників діяльності віртуального підприємства. Наведені в завданні вихідні дані можуть бути замінені даними конкретного функціонуючого підприємства (за умови можливості одержання студентами відповідної економічної інформації на підприємстві, що значно підвищить ефективність навчальної діяльності та професійний рівень виконання розрахункового завдання).

Висновки

У висновках підводять підсумки дослідження, акцентуючи увагу на пропозиціях, щодо покращення результатів діяльності та показників фінансового стану підприємства.

Зміст висновків повинен розкривати розв'язання тих задач, які було поставлено в кожному завданні і показувати особистий внесок студента у їх вирішення.

Висновки розміщують безпосередньо після виконання розрахункової частини індивідуального завдання на новій сторінці. Вони є продовженням основної частини роботи.

Бібліографічний опис джерел

Важливою складовою частиною роботи є "Список використаної літератури". Це бібліографічний перелік робіт, джерел, які використовувалися при виконанні роботи. Список використаної літератури має бути доволі поширеним (не менш 10 примірників), що вказує на глибину наукового опрацювання змісту завдання. Бібліографічний опис джерел, на які є посилання, наводять з нової сторінки. Бібліографічні описи в переліку посилань подають у порядку, за яким вони вперше згадуються в тексті роботи.

Додатки

Передбачені за умови виконання ІРЗ з використанням вихідних даних реально функціонуючого підприємства.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ

Розрахункові індивідуальні завдання з дисципліни „Економічний аналіз” виконується студентами на четвертому курсі самостійно з дотриманням вимог до змісту та оформлення робіт (розділ 5).

Студент при виконанні розрахункового індивідуального завдання повинен:

- отримати завдання;
- самостійно виконувати індивідуальне завдання з опорою на джерела інформації, що запропоновані;
- відвідувати консультації;
- сприймати зауваження та виконувати методичні вказівки викладача;
- подати індивідуальне завдання на перевірку;
- довести при підсумковій співбесіді з викладачем самостійність виконання завдання.

Для успішного виконання та захисту розрахункового індивідуального завдання (РЗ) студенту доцільно:

- ознайомитись з рекомендованою літературою, лекційним матеріалом та типовими практичними ситуаціями, відпрацьованими на практичних заняттях;
- уважно ознайомитись з умовами завдання, сформулювати перелік вихідних даних згідно з отриманим варіантом завдання;
- зробити детальні аналітичні розрахунки за кожною виробничою ситуацією (задачею), наведеною в РЗ;
- підготувати ґрунтовні висновки та рекомендації для покращення діяльності підприємства.

Графік здачі та захисту розрахункових індивідуальних завдань встановлюється керівником і доводиться до відома студентів під час видачі завдання. У ході захисту завдання студент повинен ґрунтовно та вичерпно відповісти на питання, які стосуються методики виконання аналітичних розрахунків з аналізу економічних показників діяльності за даним варіантом та складання висновків.

Якщо зміст або оформлення завдання не відповідає викладеним вимогам, вона повертається студенту для доробки. Для студентів, у яких виникають труднощі при виконанні роботи, викладач проводить індивідуальні консультації за спеціальним розкладом.

4. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЗАХИСТУ

1. Система показників, що використовуються в економічному аналізі та їх класифікація.
2. Класифікація видів економічного аналізу, їх характеристика. Методи поточного та оперативного аналізу, прогнозний аналіз та методика його проведення.
3. Поняття резервів та їх виявлення. Класифікація резервів підвищення ефективності виробництва.

4. Поняття фактора в економічному аналізі. Класифікація та ранжирування факторів, що визначають результати господарської діяльності підприємств.

5. Класифікація економіко-математичних методів і прийомів економічного аналізу.

6. Принципи організації інформаційного забезпечення, вимоги до систем інформації. Правова, планово-нормативна, облікова інформація. Методи перевірки достовірності інформації

7. Класифікація та визначення області застосування абстрактно-логічних (традиційних) методів економічного аналізу.

8. Прийоми угруповань для вивчення взаємозв'язку між економічними показниками діяльності підприємства.

9. Класифікація і характеристика логічних способів економічного аналізу - способів елімінування.

10. Методика аналізу виробничої програми підприємства та організаційно-технічного рівня виробництва. Аналіз факторів виробництва: показники і зміст.

11. Аналіз ритмічності виробництва і оптимізації обсягу виробництва.

12. Методика аналізу виконання плану реалізації продукції. Чинники, що залежать і не залежать від підприємства. Аналіз критичного обсягу реалізації продукції підприємства. Гранична рентабельність.

13. Аналіз забезпеченості підприємства трудовими ресурсами.

14. Аналіз використання робочого часу. Аналіз продуктивності праці, виконання норм виробітки та чинників, що на них впливають.

15. Методика аналізу зміни вартості, складу і структури основних фондів. Аналіз показників ефективності використання основних фондів та їх вплив на кінцеві показники роботи підприємства.

16. Аналіз забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами. Аналіз показників використання матеріальних ресурсів і визначення основних шляхів поліпшення їх використання.

17. Класифікація видів витрат і об'єктів аналізу, загальна схема формування витрат виробництва та їх аналіз. Аналіз собівартості продукції за статтями витрат.

18. Аналіз характеру та ступеню впливу окремих чинників на собівартість продукції. Зв'язок витрат на виробництво з обсягом випуску продукції.

19. Аналіз системи мотивації праці, використання фонду заробітної платні та чинників, що на них впливають.

20. Склад прибутку та джерела його формування. Чинники, що впливають на прибуток від реалізації товарної продукції. Аналіз фінансових результатів і рентабельності: показники і зміст.

21. Аналіз балансового прибутку, його структури. Структурно-логічна модель факторної системи аналізу прибутку від операційної діяльності.

22. Аналіз показників фінансового стану підприємства. Аналіз і оцінка факторів, що впливають на фінансовий стан підприємства, основні заходи для

стабілізації фінансового стану підприємства. Комплексні показники оцінки ефективності роботи підприємств.

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Агентство з питань запобігання банкрутству підприємств. Методика проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану неплатоспроможних підприємств та організацій // Галицькі контракти. – 1997. - № 40.
2. Баканов М.И., Шеремет А.Д. Теория экономического анализа: Учебник – изд. 4-ое, М.: «Финансы и статистика», 1997 – 415 с.
3. Ковалёв В.В. Финансовый анализ: Управление капиталом. Выбор инвестиций. Анализ отчётности. – 2-е изд., перераб. И доп. – М.: Финансы и статистика, 1999. – 512 с.
4. Комплексный экономический анализ хозяйственной деятельности: Учебное пособие / А.И.Алексеева, Ю.В.Васильев, А.В., Малеева, Л.И. Ушвицкий. - М.: Финансы и статистика, 2006. - 672с.
5. Пястолов С.М. Экономический анализ деятельности предприятий : учеб. пособие для вузов - М.: Академический Проект, 2002. - 572 с. (ел ресурс).Савицкая Г.В.
6. Анализ хозяйственной деятельности предприятия 4-е изд., перераб. И доп. – Минск: Новое издание, 1999.- 688 с.
7. Савицкая Г.В. Теория анализа хозяйственной деятельности: Учеб. Пособие. - М.:ИНФРА-М, 2007. – 288 с. (ел. ресурс).
8. Соляник Л.Г. Економічний аналіз. Навч. посібник – Дніпропетровськ:НГУ, Ін-тут економіки, 2007 / 199с. – 6,6 грн
9. Соляник Л.Г.Оборотні засоби промислового підприємства: оптимізація управління: Монографія / за ред.. Галушко О.С. – Дніпропетровськ:НГУ, 2009 – 239с.
10. Соляник Л.Г. Економічний аналіз. Методичні рекомендації до практичних занять для студентів освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво» напряму підготовки 6.030508 - фінанси і кредит. - Дніпропетровськ: ДВНЗ «Національний гірничий університет», 2012. – 54 с.
11. Соляник Л.Г. Економічний аналіз. Вихідні данні та методичні рекомендації з виконання індивідуального розрахункового завдання «Аналіз фінансово-економічних показників діяльності підприємства» для студентів освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво» напряму підготовки 6.030508 - фінанси і кредит. - Дніпропетровськ: ДВНЗ «Національний гірничий університет», 2012. – 32 с.
12. Економічний аналіз: Навч. посіб. / За ред. Чумаченко М.Г. – К.: КНЕУ, 2001.- 540с. (ел. ресурс).
13. Шеремет А.Д. Комплексный анализ хозяйственной деятельности. – М.:ИНФРА-М, 2006. – 415 с.(ел. ресурс)

6. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ

Основними вимогами до викладу розрахункового індивідуального завдання є: чіткість побудови, логічна послідовність викладу матеріалів, доказовість аргументації, точність формулювань, обґрунтованість висновків та пропозицій.

Індивідуальне завдання оформлюється як рукопис та подається у друкованому вигляді на аркушах формату А4 (210x297 мм).

Текст індивідуального завдання поділяють на пункти та підпункти у межах кожного завдання.

Відстань між заголовками (за виключенням заголовка пункту) та тексту повинна дорівнювати 2 інтервалам. Кожну структурну частину роботи треба починати з нової сторінки.

Нумерація сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, малюнків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

Першою сторінкою індивідуального завдання є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок індивідуального завдання. На титульному аркуші № сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Зміст, вступ, висновки, перелік посилань не нумерують. Номер розділу ставлять після слова "Розділ", після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Пункти нумерують у межах кожного розділу.

Ілюстрації (схеми, графіки, креслення) і таблиці необхідно подавати в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, які розміщені на окремих сторінках індивідуального завдання, включають до загальної нумерації сторінок.

Ілюстрації позначають словом "рис." і нумерують послідовно в межах розділу, за виключенням ілюстрацій, поданих у додатках.

Номер ілюстрації складається з номеру розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставлять крапку.

Наприклад :

Формули в роботі нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Номери формул пишуть біля правого берега аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (3.1) (перша формула третього розділу).

Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту. Назву і слово "Таблиця" починають з великої літери. Назву не підкреслюють.

Заголовки граф таблиці повинні починатися з великих літер, підзаголовки – з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони є самостійними. Висота рядків повинна бути не меншою 8 мм. Графу з порядковими номерами рядків до таблиці включати не треба.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті таким чином, щоб її можна було читати без повороту переплетеного блоку курсової роботи або з поворотом за годинниковою стрілкою.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони дані у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова "де" без двокрапки.

Рівняння і формули треба виділяти з тексту вільними рядками. Вище і нижче формули потрібно залишити не менш одного вільного рядка.

Під час виконання завдань необхідно давати посилання на джерела, матеріали або окремі результати, на ідеях і висновках яких розробляються проблеми, задачі. Посилатися слід на останні видання публікацій.

Індивідуальне завдання підписує студент і проставляє дату виконання.

7. ОЦІНЮВАННЯ ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ

Захист розрахункового індивідуального завдання проходить у відповідності до графіка. Під час захисту студент коротко інформує про цілі дослідження, стан питання, недоліки, що мають місце, дає пропозиції та оцінює їх ефективність, відповідає на запитання викладача.

Загальні вимоги, що забезпечують максимальну оцінку:

- правильність методичного підходу (відповідність існуючим методикам аналізу) та аналітичних розрахунків з аналізу відповідних економічних і фінансових показників;
- повнота виконання розрахунків відповідно до методики економічного аналізу відповідного показника діяльності підприємства;
- оформлення відповідно до чинних стандартів;
- самостійність виконання (діагностується під час захисту).

Критерії оцінки розрахункового індивідуального завдання наведено у таблиці 1.

Таблиця 1 - Критерії оцінки за розрахункове індивідуальне завдання

Оцінка	Критерії оцінки
5	Усі задачі вирішено правильно з обставними поясненнями виконання розрахунків і оцінкою результату. Вірно використовується професійна термінологія, дотримано логіку виконання аналітичних розрахунків відповідно до існуючих методик економічного аналізу. Висновки і пропозиції щодо мобілізації резервів підвищення ефективності виробництва економічно обгрунтовані. Робота здана своєчасно. При захисті надано вірні відповіді на 6 запитань з 7.
4	Задачі вирішено в основному правильно з дотриманням логіки виконання аналітичних розрахунків відповідно до існуючих методик економічного аналізу, або без відповідних пояснень, або допущена незначна помилка (неточність) у розрахунках, або ж відсутня оцінка правильного рішення. Висновки і пропозиції щодо мобілізації резервів підвищення ефективності виробництва економічно обгрунтовані недостатньо. Використовується професійна термінологія. Робота здана своєчасно. При захисті дана вірна відповідь на 5 запитань з 7.
3	В роботі вирішено не усі задачі, або не дотримується логіка виконання аналітичних розрахунків відповідно до існуючих методик економічного аналізу, або задачі вирішено в загальному вигляді без достатніх пояснень, або мають суттєві

	помилки в аналітичних розрахунках й тлумаченні термінів та понять економічних категорій. Робота здана несвоєчасно. При захисті дана вірна відповідь на 3 запитання з 7.
2	При вирішенні задач були використанні формули з грубими помилками, або як такі, що не мають відношення щодо суті задачі, тобто методики аналізу відповідного економічного показника. Або задача вирішувалась, але в підсумку були приведені тільки самі загальні формули та міркування або допущені грубі помилки у використанні формул. Робота здана несвоєчасно. При захисті дана вірна відповідь на менш ніж 3 запитання з 5.

8. ВИХІДНІ ДАННІ ТА ЗАВДАННЯ

Нижче наводяться вихідні данні та завдання, які повинні бути вирішені. Задачі формулюються інваріантно стосовно числових даних, що в них використовуються. Заповнення таблиць відбувається самостійно студентом на основі наведених за кожним варіантом даних. Вихідні дані наведено по віртуальним підприємствам. При можливості одержання економічної інформації на функціонуючому підприємстві, доцільно вирішувати завдання на основі економічних показників діяльності конкретного підприємства, що значно підвищить ефективність навчальної діяльності студентів під час виконання РЗ. Варіант обирається студентом згідно з порядковим номером у списку в навчальному журналі.

Завдання 1.

Проаналізувати виконання виробничої програми підприємства на підставі даних таблиці А1 додатку А. Результати розрахунків представити у табл. 1- 5.

1.1. Дайте оцінку виконання плану виробництва продукції (табл.2).

Таблиця 2- Оцінка виконання плану з виробництва продукції

Показники	У минулому році	Звітний рік				Відхилення від даних минулого року	Темп росту до минулого року, %
		За планом	Фактично	Відхилення від плану	Процент виконання плану		
1.Обсяг товарної продукції, тис. грн. а) у діючих цінах б) у порівнянних цінах 2.Випуск продукції, у натур. показниках , шт.							

1.3. Проаналізуйте динаміку обсягу виробництва продукції (табл.3).

Таблиця 3 - Динаміка виробництва продукції

№ з/п	Показник	Базовий рік	Минулий рік		Звітний рік	
			План	Факт	План	Факт
1	Обсяг продукції в порівнянних цінах, тис. грн.					
2	Абсолютний приріст, тис. грн.					
3	Темпи зростання, %	х				
4	Темп приросту, %	х				

1.2. Проаналізуйте виконання плану за асортиментом і структурою випущеної продукції. Визначте можливі причини відхилення від плану (табл.4). Зробіть висновки.

Таблиця 4 - Виконання плану виробництва за асортиментом і структурою продукції.

№ з/п	Вид продукції	Оптова ціна одиниці, грн	План			Звіт		Фактичний випуск при плановій структурі, тис. грн.	Зараховано на виконання плану	
			Кількість, шт.	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Кількість, шт.	Сума, тис. грн.		За асортиментом	За структурою
1	А									
2	Б									
	Разом									

1.3. Проаналізуйте ритмічність випуску продукції за рік.

Таблиця 5 - Ритмічність випуску продукції за рік.

Місяці	За планом		Фактично		Зараховується у плановий ритм
	Сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	
січень					

Завдання 2.

Проаналізуйте виконання плану реалізації продукції на підприємстві на підставі даних таблиці А1 додатку А. Результати розрахунків представити у табл. 6 - 7.

2.1. Встановіть, які фактори впливали на обсяг реалізації продукції у звітному періоді і обґрунтуйте заходи щодо зростання реалізації продукції.

Таблиця 6 – Вплив факторів на обсяг реалізації продукції

Показники	За планом	Фактично	Відхилення	Вплив фактора х
1. Реалізація продукції 2. Товарна продукція 3. Залишки готової продукції на складі і в товарах відвантажених: на початок року на кінець року				

2.2. Проаналізуйте вплив зміни кількості реалізованих виробів і цін на виручку від реалізації продукції (табл.7).

Таблиця 7 – Аналіз реалізації продукції на підприємстві

№ з/п	Вибір	Реалізовано виробів, шт.		Ціна реалізації за один виріб тис. грн		Виручка від реалізації продукції, тис. грн.		Відхилення			Резерв збільшення реалізації продукції
		Минулий рік	Звітний рік	Минулий рік	Звітний рік	Минулий рік	Звітний рік	Усього	У тому числі за рахунок		
									обсягу	цін	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	А										
2	Б										

Завдання 3. Проаналізувати ефективність використання трудових ресурсів на підприємстві. Результати розрахунків представити у табл. 8 - 13 .

3.1. Проаналізуйте забезпеченість підприємства робочою силою (табл. 8).

Розрахуйте відносну економію (перевитрати) трудових ресурсів на підприємстві.

Таблиця 8 – Аналіз забезпеченості підприємства робочою силою

Показник	Чисельність, осіб					
	У минулому році	У звітньому році		Від минулого року	Відхилення	
		Потреба	Факт		від потреби	
					абсолютне	%
Весь промислово-виробничий персонал підприємства, осіб (ПВП)						
із них робітники, осіб						
Питома вага робітників у загальній кількості ПВП, %						
Персонал, зайнятий у непромисловій сфері, осіб.						

3.2. Проаналізуйте виконання плану продуктивності праці та її динаміку (табл.9). Зробити висновки.

Таблиця 9 - Аналіз виконання плану з продуктивності праці

Показник	у минулому році	У звітному році		Відхилення		
		План	Факт	Від минулого року	Від плану	
					Абсолютне	%
2	3	4	5	6	7	8
1. Обсяг продукції в порівнянних цінах, тис. грн.						
2. Середньообліковий склад ПВП, осіб						
3. Середньообліковий склад робітників, осіб						
4. Питома вага робітників у ПВП, %						
5. Відпрацьовано робітником за рік, днів						
6. Тривалість робочого дня, год.						
7. Середня продуктивність праці одного працюючого за рік, тис. грн.						
8. Середня продуктивність праці одного робітника за рік, тис. грн.						
9. Середньоденна продуктивність праці одного робітника, грн.						
10. Середньогодинний виробіток одного робітника, грн.						
11. Трудомісткість продукції в 1 тис. грн.						

3.3. Визначте вплив структури промислово-виробничого персоналу й виробітку одного робітника на зміну продуктивності праці одного працюючого; відпрацьованого часу, виконання норм виробітку і середньогодинної продуктивності на зміну продуктивності праці одного робітника. Результати розрахунків представити у табл. 10.

Таблиця 10 – Вплив факторів на продуктивність праці працюючого

№ з/п	Фактор	Методика розрахунків	Розмір впливу, грн
1	Зміна середньорічного виробітку одного працівника У тому числі за рахунок: а) питомої ваги робітників у загальній чисельності ПОД, % б) середньорічного виробітку одного робітника		
2	Зміна середньорічного виробітку одного робітника, у тому числі за рахунок: а) кількості явок на роботу; б) тривалості робочого дня; в) середньогодинного виробітку.		

3.4. Визначте вплив трудових факторів на виконання виробничої програми (табл. 11).

Таблиця 11 - Вплив трудових факторів на виконання виробничої програми

№ з/п	Фактор	Методика розрахунків	Сума впливу, тис. грн.
1	Товарна продукція, тис. грн.		
2	Зміна середньооблікової чисельності ПВП		
3	Зміна продуктивності праці ПОД, у т.ч. за рахунок : а) зміни питомої ваги робітників; б) зміни кількості явок на роботу; в) зміни тривалості робочого дня; г) зміни середньогодинного виробітку робітника, грн.		

3.5. Визначити резерви можливого збільшення випуску продукції за рахунок кращого використання трудових ресурсів на підприємстві (табл.13).

Таблиця 13. - Резерви можливого збільшення випуску продукції за рахунок кращого використання трудових ресурсів на підприємстві

№ з/п	Резерви	Сума, тис. грн.
1		
2		
3		
4		
5		
Разом		

На підставі розрахунків, виконаних у табл.8 -13, зробіть висновки про забезпеченість підприємства трудовими ресурсами та їх використання. Запропонуйте заходи щодо реалізації виявлених резервів збільшення виробництва продукції.

Завдання 4. Проаналізуйте ефективність використання основних виробничих фондів на підприємстві. Результати розрахунків представити у табл. 14 - 16.

4.1. Визначте показники використання виробничих основних фондів (табл.14), зокрема, активної частини основних фондів підприємства. Зробіть висновки.

Таблиця 14 - Показники використання виробничих основних фондів

№ з/п	Показник	Звітний рік	
		Потреба	Факт
1	Обсяг продукції в порівнянних цінах, тис. грн.		
2	Середньорічна вартість виробничих основних фондів, тис. грн. у т. ч. активної частини, тис. грн.		
3	Питома вага активної частини основних фондів, %		
4	Кількість обладнання, одиниць		
5	Відпрацьовано одним верстатом за рік, годин		
6	Фондовіддача на 1 тис. грн. основних фондів, грн. у т.ч. активної частини		
7	Вироблено продукції на один верстат, тис. грн. за одну верстато-год, грн.		

4.2. Визначте вплив рівня забезпеченості і використання виробничих основних фондів основного виду діяльності на виконання виробничої програми

Таблиця 15.- Розрахунок впливу факторів на зміну обсягу товарної продукції

№ з/п	Фактор	Методика розрахунків	Розмір впливу, грн.
1	Зміна обсягу товарної продукції всього, у тому числі за рахунок факторів: а) середньорічної вартості основних виробничих фондів (ОВФ) б) структури основних виробничих фондів в) фондівіддачі активної частини ОВФ		
Разом вплив факторів			
2	Зміна обсягу товарної продукції всього, у тому числі за рахунок факторів: а) кількості верстатів б) відпрацьованих за рік днів в) тривалості робочої зміни г) змінності роботи обладнання д) продуктивності одного верстата за годину		
Разом вплив факторів			

4.2. За допомогою обчислень визначте резерви зростання обсягу виробництва за рахунок поліпшення використання виробничих основних фондів (табл. 16). Запропонуйте заходи для впровадження у виробництво виявлених резервів збільшення продукції.

Таблиця 16. – Резерви можливого збільшення випуску продукції за рахунок підвищення ефективності використання основних фондів на підприємстві.

№ з/п	Резерви	Сума, тис. грн.
1		

Завдання 5. Проаналізуйте показники ефективності використання матеріалів

5.1. Проаналізуйте показники ефективності використання матеріалів. Розрахуйте вплив факторів на зміну матеріальних витрат підприємства (табл.17).

Таблиця 17. - Показники ефективності використання матеріальних витрат

№ з/п	Показник	Звітний рік	
		План	Факт
1	Обсяг продукції в порівнянних цінах, тис. грн.		
2	Матеріальні витрати в порівнянних цінах минулого року, тис. грн.		

3	Матеріаловіддача (вихід продукції на 1 грн. матеріальних витрат), грн.		
4	Матеріаломісткість продукції, грн.		
5	Перевитрати (+), економія (-) матеріалів	х	

5.2. Визначте вплив таких факторів, як предмети праці на зміну обсягу продукції та резерви його зростання (табл.18).

Таблиця 18 - Вплив предметів праці на зміну обсягу продукції

№ з/п	Фактор	Методика розрахунку	Розмір впливу, тис. грн.
1	Зміна: матеріальних витрат матеріаломісткості		
Разом			
2	Зміна: матеріальних витрат матеріаловіддачі		
Разом			

Таблиця 19. – Резерви можливого збільшення випуску продукції за рахунок підвищення ефективності використання матеріалів

Резерви (методика розрахунку)	Сума, тис. грн.

Завдання 6.

Проаналізуйте собівартість продукції за різними напрямками. Зробіть висновки і внесіть пропозиції щодо підвищення ефективності використання та зниження ресурсоемкості на підприємстві. Результати розрахунків представити у табл. 20 – 22.

6.1 Дайте оцінку виконання плану собівартості одиниці найважливіших видів продукції (табл. 20), враховуючи, що собівартість складає: А- за планом 75% обсягу товарної продукції, фактично – 68%, Б - за планом 72 % обсягу товарної продукції, фактично –76%.

Таблиця 20. - Оцінка виконання плану собівартості одиниці продукції підприємства

Показники	Собівартість продукції, тис. грн.		Випуск продукції, тис. грн..		Собівартість одиниці продукції, тис. грн		Відхилення
	За планом	фактично	За планом	фактично			
А							
Б							
Разом							

6.2. Охарактеризуйте структуру витрат на виробництво продукції (табл.21).

Таблиця 21 - Аналіз структури витрат на підприємстві

№ з/п	Елементи витрат	Питома вага витрат у минулому році	Витрати				Відхилення, %	
			за планом		фактично		від минулого року	від плану
			У грошовому виразі	Питома вага, %	У грошовому виразі	Питома вага, %		
1	Матеріальні витрати							
2	Амортизація							
3	Оплата праці							
4	Відрахування на соціальне страхув.							
5	Інші витрати							
6	Усього витрат							

6.2. Оцініть вплив основних факторів на відхилення фактичного фонду оплати праці за звітний рік від минулого (табл.22).

Таблиця 22 - Аналіз фонду оплати праці працюючих -

№ з/п	Показник	Минулий рік	Звітний рік	Відхилення		
				Усього	Утому числі за рахунок	
					Чисельність	Середньої зарплати
1	Фонд оплати праці ПОД – усього, тис. грн. у тому числі робітників, тис. грн.					

Продовження табл. 22

2	Середньообліковий склад ПОД – усього, осіб у тому числі робітників					
3	Середньорічна заробітна плата одного працюючого, грн. у тому числі робітника, грн.					

Завдання 7. Проаналізуйте виконання плану прибутку і рентабельності на підприємстві. Результати розрахунків представити у табл. 23.

7.1. На підставі облікових даних підприємства (табл.23) визначте резерви збільшення прибутку. Запишіть висновок.

Таблиця 23 - Фінансові показники, пов'язані з реалізацією продукції

Показник	План	Фактично
1. Реалізовано продукції, : у тис. грн ,...у т.ч. А Б		
2. Випуск продукції, шт.. А Б		
3. Собівартість реалізованої одиниці, грн. А Б		
4. Прибуток на одиницю продукції, грн. А Б		
5. Прибуток від іншої реалізації, тис. грн.	18	-5
6. Прибуток від всієї реалізації, тис. грн.		
7. Балансовий прибуток, тис. грн..		
8. Чистий прибуток, тис. грн..		
9 Рентабельність продаж, %		

7.2. За даними балансу та формами статистичної звітності №22 Зведена таблиця основних показників, які комплексно характеризують господарську діяльність підприємства обчисліть рентабельність (табл.24).

Таблиця 24 – Аналіз прибутку і показників рентабельності підприємства

Показник	Минулий рік		Кінець звіт-ного періоду	Відхилення показників звіт-ного року від минулого
	Початок	Кінець		
1. Майно підприємства				
2. Власний капітал				

3. Основні засоби первинної вартості				
4. Постійний капітал				
5. Виручка від реалізації без ПДВ (р.035)				
6. Витрати на виробництво (р.040)				
7. Прибуток від реалізації (р.050)				
8. Валовий прибуток (р.050)				
9. Чистий прибуток (р.220)				
10. Рентабельність майна ((р.8: р.1)x100)				
11. Рентабельність власного капіталу ((р.8: р.2)x100)				
12. Рентабельність основних засобів ((р.8: р.3)x100)				
13. Рентабельність постійного капіталу ((р.8: р.4)x100)				
14. Рентабельність продукції (продажу) ((р.8: р.5)x100)				
15. Рентабельність основної діяльності ((р.8: р.6)x100)				
16. Період окупності власного капіталу (р.2: р.9)				
17. Коефіцієнт валового прибутку (р.7: р.5)				

Примітка. У розрахунках використовуються середньорічні показники капіталу, основних засобів.

Таблиця 25 - Вихідні дані для виконання ІРЗ за варіантами

Показники/ варіанти	Період	Обсяг товарної продукції		Оптова ціна одиниці кожного виду продукції, грн			Залишки готової продукції, тис грн.		Обсяг виробництва за кожним видом продукції, шт.			Промислов о- виробничи й персонал (ПВП), осіб	Середньо бліковий склад робітників, осіб
		тис. грн..	шт.	А	Б	В	початок	на кінець	А	Б	В		
I	за планом	110259	5768	18	20	-	1195	1600,6	2800	2968	-	3999	2785
	фактично	111389,5	6151	17	19	-	1257	1573,5	3003	3148	-	3886	2750
II	за планом	110259	5768	18	20	-	1195	1600,6	2800	2968	-	3999	2785
	фактично	111389,5	6151	17	19	-	1257	1573,5	3003	3148	-	3886	2750
III	за планом	110259	6246	16,5	18,6	-	1195	1600,6	2790	3456	-	3199	2463
	фактично	111389,5	4712	22,5	24,4	-	1195	1600,6	2467	2245	-	3000	2310
IV	за планом	99233,1	5187	18	20	-	1000	1400	2878	2309	-	3200	1792
	фактично	100250,5	5000	19	21	-	1290	1356,9	2500	2500	-	3567	1998
V	за планом	126797,8	6445	18,6	20,5	-	1200	1698,7	3000	3445	-	3579	3185
	фактично	139477,6	6650	20	21,9	-	345,9	755	3150	3500	-	3467	3086
VI	за планом	14500	278	49	53	55	75	190	102	80	96	325	261
	фактично	16782	316	50	55	53	60	479	97	115	104	322	245
VII	за планом	14500	304	46	48,7	48	34	132	123	84	97	330	290
	фактично	16782	324	50	54	51	45	124	130	80	114	340	299
VIII	за планом	15950	300	50	55	53	34	67	140	90	70	320	280
	фактично	15103,8	310	47	50	48,5	67	100	130	90	90	310	280
IX	за планом	17704,5	293	58	62	60,4	76	146	120	75	98	305	275
	фактично	18879,75	301	61	64	61,5	45	90	115	88	98	310	380
X	за планом	16385	300	52	56	54,5	23	105	110	100	90	300	265
	фактично	15678	275	55	58	58	35	110	100	70	105	280	245
XI	за планом	40645	2725	14	-	16	832	936	1323	0	1402	1578	634
	фактично	67634	2679	23	25	26,5	894	1119	985	594	1100	1574	630
XII	за планом	45522,4	1813	24	26	-	578	900	965	848	0	1600	780

	фактично	75750,08	1913	38	39	40,6	678	909	725	633	555	1678	755
XIII	за планом	35767,6	2423	14	-	15,9	732,16	823,68	1475	0	948	1478	599
	фактично	59517,92	3290	17	19,5	18	786,72	984,72	1200	1100	990	1456	589
XIV	за планом	41923	2781	13	-	17	776	880	1695	0	1086	1434	600
	фактично	68912	3776	17	18,5	19,5	950	1063	1500	1051	1225	1500	615
XV	за планом	45928,85	3111	14	-	16	500	1000	1965	0	1146	1700	800
	фактично	76426,42	4224	17	19,5	18	700	40	2000	924	1300	1704	800

Показники варіанти	період	Персонал, зайнятий у непродуктивних організаціях	Відпрацьовано одним робітником днів	Тривалість робочого дня, год	Середньорічна вартість виробничих основних фондів, тис. грн.		Кількість обладнання одиниць	Матеріальні витрати в порівнянних цінах, тис. грн.
					Всього:	У т.ч. активна		
I	за планом	23	251	8	69223,00	48056,00	1951	76575,70
	фактично	23	251	7	69496,00	48201,00	1953	75631,80
II	за планом	25	255	7,5	69223,00	48056,00	2000	99548,41
	фактично	22	244	7,7	69496,00	48201,00	2026	94539,75
III	за планом	21	251	7,8	77835,52	69273,61	1700	61260,56
	фактично	21	251	6,8	70002,00	52501,50	1890	60505,44
IV	за планом	15	251	7,4	53301,71	52235,68	1500	65089,35
	фактично	17	248	7,6	47971,54	47012,11	1450	55325,94
V	за планом	18	251	8	76145,30	52861,60	2146	84233,27
	фактично	18	251	7,4	76445,60	53021,10	2148	83194,98
VI	за планом	58	235	7,8	5970,20	2029,87	316	6646,20
	фактично	68	235	8	5971,80	2269,28	329	7375,50
VII	за планом	35	251	7,2	6567,22	4925,42	376	7310,82
	фактично	23	251	7,5	6568,98	4926,74	380	8113,05
VIII	за планом	35	235	8	6686,624	2273,45216	320	7443,744
	фактично	25	235	7,8	6688,416	2541,59808	324	8260,56
IX	за планом	25	235	8	5850,796	1989,27064	320	7576,67
	фактично	25	235	8	5852,364	2223,89832	325	8408,07
X	за планом	30	235	8	5373,18	1826,8812	320	6513,276
	фактично	30	235	8	5374,62	2042,3556	310	6187,6122
XI	за планом	20	226	7,6	118350	110021	69	18554,00
	фактично	17	226	7,2	119501	111057	75	40959,00
XII	за планом	23	226	7,4	120450	187000	67	17000,00
	фактично	30	226	6,8	122350	170898	64	23500,00
XIII	за планом	20	226	6,9	105331,5	97918,69	61	18925,08
	фактично	10	226	7,6	106355,89	98840,73	67	43006,95
XIV	за планом	25	255	7,9	1538550	1430273	80	20567,00
	фактично	20	254	8	1553513	1443741	81	25789,98
XV	за планом	13	225	6,9	134919	125423,94	80	19852,78
	фактично	17	226	7,8	133841,12	124383,84	75	44235,72

Соляник Людмила Григорівна

Економічний аналіз
ВИХІДНІ ДАНІ І МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО
РОЗРАХУНКОВОГО ЗАВДАННЯ
«АНАЛІЗ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА»
для студентів освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів
галузі знань 0305 Економіка і підприємництво
напрямку підготовки 6. 030508 Фінанси і кредит

Видано в авторській редакції.

Підп. до друку 08.04.2013. Формат 30x42/4.
Папір офсетний. Ризографія. Ум. друк. арк. 1,4.
Обл.-вид. арк. 1,4. Тираж 50 пр. Зам. №

ДВНЗ «Національний гірничий університет»
49027, м. Дніпропетровськ, просп. К. Маркса, 19.